

kruha med svet. Pa Ohorn ni imel samo namena, da bi očrnil dušno velikost samostanskega miru z gozdarjem, ampak je hotel ž njim zagovarjati samoumor zaradi izgubljene časti.

Da uvede Ohorn gledavca še bolj v svoje smotre, je uporabil razne efekte. V prvo dejanje je uvrstil skrajno naivni, da, rekel bi smešni nastop priorjev proti Lessingu in Wielandu. Da prior Lessinga sploh ne bi poznal, to je malo predebelo; inace ima pa prior prav, če zahteva od novincev, ki se morajo z duhovnimi vajami pripravljati zadnje dni pred slovesno obljubo, da čitajo nabožne knjige. Nastop Ehrhardov je umeten efekt, a vsakdo takoj zapazi nedoslednost, da sprejmo Ehrharda brez vsakega ugovora medse. Smrt starega opata in nastale volitve so izključno le efekt

Med to nevrečno samostansko življenje prisije le semtertja kaka svetla lučka. Najboljši redovnik samostana je 84letni starček P. Fridolin, ki se mora opirati ob palico. P. Menárd, s katerim simpatizira pisatelj, je pa proti lastni volji redovnik. Pisatelj je vso samostansko družbo nalašč tako narobe naslikal, da so vsi menihi brez poklica vzori, oni s poklicom pa hinavci. To je slaba tendenca Ohornove igre.

Brat Pavel, novic, ki se ustavi očetu in materi in noče postati duhovnik brez poklica, je sredotočje vse igre. V drugem dejanju pride na dom roditeljev, odločno pove materi, da ne mara biti več v samostanu, a bolna mati je medtem obljubila svojo hčerko Jerico v redovnico, če ozdravi. A Jerica, ki čuti v srcu zemsko ljubezen, se brani temu. In mati žaluje, ker noče hči ravnati po njeni volji in se ji še sin protivi. In zato, da dovoli materi Jerici zakon, žrtvuje Pavel svojo srečo in gre nazaj v samostan. Materi na ljubo in v srečo svoji sestri pokoplje mladenič svoje prepričanje; in v tem je njegova tragična krivda. Nemiren in spehan se vrne v samostan, čas slovesne obljube se bliža, in tedaj gre k P. Fridolinu in mu potoži srčno in gorko svoje gorje, odpre mu svoje razdvojeno in nemirno srce, polno upa in obupa, polno strasti in miru, polno nad in gnjeva, in on moli k Bogu za razsvetljenje; s tem je opral svojo krivico, čist je, sreča se naseli v njegovo srce, dasi se mrtev zgrudi od jeze in sramote njegov oče nad njegovim korakom, ko noče ostati Pavel v redovniški obleki.

S tem pa, da gre Pavel na dom svojih roditeljev, je uvedel pisatelj v igro tudi izvensamostansko življenje. Tu je pa tendenca pisateljeva zopet ta, da riše cerkveno misleče osebe kot samopašne ali pa nespametne ter dela tako cerkev odiozno.

„Bratje sv. Bernarda“ se bodo kmalu preživeli ter izginili s prizorišča. Ohorn je hotel s to igro nekako opravičiti svoj lastni izstop iz premonstratenskega reda, a ravno ta osebna poteza škoduje igri še več, ker kaže strast renegatovo.

G. Boleška, ki je igral oskudno vlogo Simona in za katerega smo se najbolj bali, da bo karikiral, je

topot pokazal, kaj zna; njegov talent je prišel do popolne veljave. G. Dobrovolny (Menárd) je bil krasen, kot Pavel je bil g. Nučič vreden večjega odra. Za salon je g. Nučič kot ustvarjen in Pavel je njegova najboljša vloga G. Lier (P. Fridolin) je bil jako dober, Orešnik (Ehrhard), dasi novinec, je pogodil svojo vlogo izvrstno; manj zadovoljni smo bili z g. Dragutičevićem (priorjem). G. Verovšku (Zakotniku) povemo, da Zakotnik ni Mozol; gospej Danilovi (Mariji) čestitamo, g. Jovanoviču (Brinjarju) pa pravimo: Obetate nam še mnogo, le tako naprej! —d—d



## Slovenska opera.

Letos smo v teku štirinajstih dni doživeli dve operni noviteti. To je vse hvale vredno, in glediško vodstvo naj nam poda vsaj vsak mesec po eno noviteto. Sicer se nam je Čajkovskega „Pikova dama“ obetala že tri sezone; letos smo jo pa le pričakali.

Nanovo je angažiran bas-buffo g. Ranek, ki je bil lani pri ravnatelju Wolfu člen tukajšnjega nemškega gledišča. Nima niti posebno lepega glasu niti nižave, pač pa nekaj višave; a tega bas-buffo ne potrebuje: njemu je glavna stvar igra in kretnja na odru. In tu je gosp. Ranek pravi mojster, kajti on je star že rutiniran igravec in izvrsten režiser, s katerim je slovenska opera ravno v režiji veliko pridobila.

Lirični tenor g. Zach je tudi nov. Mlad je še in kot skoro vsak mlad liričen tenor ima tudi njegov glas nazalen ton. Tega, upamo, se kmalu odvadi in potem bo s svojim sicer šibkim, a sila simpatičnim glasom popolnoma zadovoljil obiskovavce opere.

G. Betetto poje seriozne basovske partije. Njegov izvrstni glasovni material je znan že itak dovolj, in zato naj le tako lepo napreduje še nadalje.

G. Orželski pa je menda letos slabše disponiran kot je bil lani, ali pa njegov glas peša. — Oni krasni „fistel“ si je še ohranil, a prsni toni od f-a so peti pri nje vedno le s hudim naporom. Morda je bil dosedaj vedno le prehlajen, a bojimo se, da bo ta bolezen — neozdravljiva.

Brezdvomno ima najboljši, najlepši in najsimpatičnejši glas gosp. Ouřednik. Njegov bariton pač ni popolnoma izšolan, a šolo mu radomešča rutina; pel je že pod mnogimi kapelniki, in tu je postal, kar je sedaj: najboljša moč slovenske opere. Čisto, krepko in tiho, vse to nam podaja njegov glas.

G. Stolzova in Skalova sta že naši stari znanke; o gosp. Rindovi pa ne moremo sedaj še izreči svoje sodbe, ker je imela doslej premajhne vloge.

Mešani zbor je slab, in le malo boljši je ženski; vpitje ni petje, in nekaj fines smemo zahtevati pač tudi od zbora.

Godba igra dobro, le kadar spremlja, naj upoštevava, da je spremljava stranska stvar in solist glavna.

3. oktobra se je pel Lortzingov: „Car in tesar“. Opera je jako lahka, polna ljubkih melodij,

netežko jo razume vsak, tudi manj muzikalno nabrazhen poslušavec. Instrumentacija je jasna in pride posebno pri drugem dejanju do popolne veljave. Ta opera se je ponavljala že trikrat in gotovo napolni še parkrat gledišče. Kljub svoji starosti vpliva še vedno s svojo humoristično - veselo glasbo. Pelo se je obče dobro. G. Orželskemu bi svetovali, naj bi v operi tudi igral in ne samo peval! Do igranja se je tu malo povspel in še tam, kjer se mu je zljubilo igrati, se je le šalil.

Izvrsten v mimiki in v igranju je bil g. Ranek (župan). Nikdar ni pretiraval, dasi ga ta vloga lahko zapelje do karikature. Pravi umetnik zna in vé, kako mora igrati; melodijo: „A jaz sem modra glava“ je pel tako drastično, kot svoje dni Pestkowski Kecalal.

Buren, a popolnoma zaslužen aplavz je žel gospod Ouřednik. Pohvaia je priklopela do vrhunca, ko je moral ponavljati krasno pesem o mladosti. Naše čestitke!

Orkester je premočno spremljal, inace smo bili z opero prav zadovoljni, za kar gre zasluga v prvi vrsti g. kapelniku Benišku.

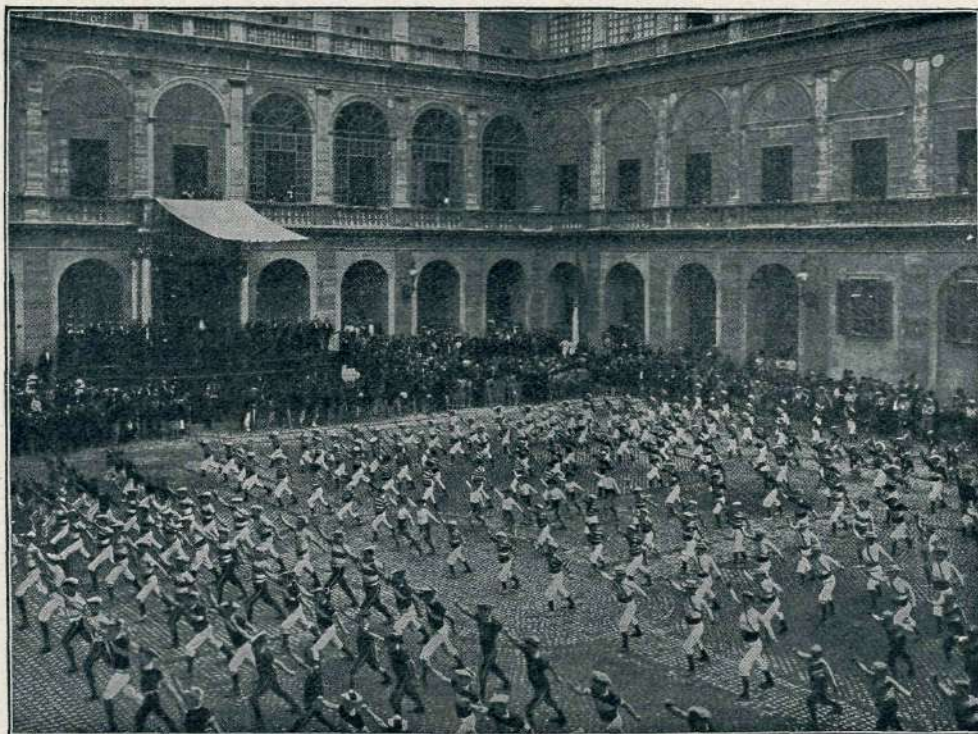
19. oktobra se je pela Čajkovskega „Pikova dama“. Opera je silno težka in za glasbenega laika docela nerazumljiva. Za naše razmere je uspela vrlo dobro. Temeljna ideja opere — sujet je zajet iz Puškina — je temna, da, nekako grozna. Ko poslušamo to godbo strasti, nam je tesno pri srcu. Glavni trije

motivi, motiv ljubezni, treh kvart starkinih in motiv igralne strasti so mojstrsko prepleteni drug v drugega. Zmaga vedno motiv igranja. Pri tem je pozabil skladatelj na nemalih mestih solistov in porabil vso moč za orkester; s tem hočem reči, da je položil glavno moč v slikanje miljeja, kar se mu je tudi krasno posrečilo. Milje v drugem dejanju, prizor v vojašnici, je tako mojstrski, da najde težko vredne paralele v glasbi. Opera je težka, vrhunec Čajkovskega. Malo veselih stavkov je v nji, in še ti so izvedeni v žalostni ruski instrumentaciji. Od te se je skladatelj emancipiral le v medigrri, v melodrami, ki je zložena popolnoma v Mozartovem slogu.

Gosp. Orželski (Herman) je topot igral res jako dobro; a za to naporno vlogo njegov glas ni bil posebno prikladen. G. Stolzova (grofica) nam je pokazala topot v svoji mali vlogi vso svojo moč, in njen pianissimo pred smrtjo, ko se ji porajajo v duši spomini na preteklost, ne bi bil v nečast dvorni operi G. Skalova je pela izvrstno, druge vloge pa so manjše. Opera je dobro uspela, častno za nas. A. a.

**José Maria de Heredia**, znani francoski pesnik, s katerim se je bavil tudi „Dom in Svet“ v spisu „Moderna francoska lirika“, je umrl dne 3. okt. t. l. na svojem posestvu v Parizu star 64 let.

**Camille Saint-Saëns**, najglasovitejši med francoskimi instrumentalnimi skladatelji, je praznoval nedavno svojo sedemdesetletnico.



Katol. mladeniška društva telovadijo pred papežem v Vatikanu.